

Vooraf

XR mag niet demonstreren op de A10, maar geeft aan toch de weg te gaan blokkeren. Hoe bereidt de politie zich daar op voor?

Allereerst bereiden wij ons voor om de demonstratie op de aangewezen plek aan de voet van het gebouw De Schoen aan de Amstelveenseweg, te faciliteren. Zoals gebruikelijk is voor ons bij demonstraties. Het is niet toegestaan om de A10 te blokkeren en actievoerders die dat toch gaan doen nemen levensgevaarlijke risico's. Dit is een 5-baans snelweg waar 100 kilometer per uur wordt gereden en waar de nood- en hulpdiensten vrije doorgang moeten krijgen. Het naastgelegen VUmc heeft een spoedeisende hulp waar patiënten in levensbedreigende situaties geholpen worden. Wij roepen de organisatie daarom met klem op om dit niet te doen omwille van hun eigen veiligheid en die van andere weggebruikers. Wij monitoren uiteraard de situatie nauwlettend op zaterdag 30 december.

Wat als er die zaterdag toch actievoerders op de A10 verschijnen?

We kunnen als politie niet genoeg benadrukken dat we hopen dat dit scenario zich omwille van ieders veiligheid niet zal voltrekken. Maar uiteraard bereiden wij ons passend voor. Op welke wijze delen we nooit vooraf.

Gaat de politie de omgeving van de ring afzetten om te voorkomen dat actievoerders de A10 kunnen blokkeren?

Er is een demonstratielocatie aangewezen aan de Amstelveenseweg - naast de snelweg - waar gedemonstreerd kan worden. Daar zijn wij primair aanwezig om deze demonstratie te faciliteren, zoals gebruikelijk. Het gebied bij de A10 is te groot voor ons als politie om hermetisch af te sluiten. Als we als politie een onbegrensd beroep konden doen op bijstand uit andere eenheden, dan zou zo'n afzet-operatie op papier wellicht nog tot de mogelijkheden behoren, maar de realiteit is dat het een dag later oud & nieuw is. Dat is een avond en nacht waarvan heel veel politie wordt ingezet om de samenleving op een ander front van dienst te zijn, namelijk het feestelijk en ordelijk laten verlopen van de jaarwisseling. Eén van de grootste klussen van het jaar. Daarnaast kunnen actievoerders ook besluiten om al rijdend tussen het gewone verkeer - met alle risico's van dien - een blokkade te starten. De weg preventief afsluiten is geen optie, daarvoor is de impact op de stad simpelweg veel te groot. Dus als er actievoerders zijn die de onveilige en daarmee onverantwoorde beslissing maken om niet op de aangewezen locatie te demonstreren, maar zich op de A10 te begeven, dan kunnen wij dat niet voorkomen. Logischerwijs monitoren wij de situatie samen met Rijkswaterstaat nauwlettend op 30 december en zullen wij maatregelen treffen als er actievoerders op de A10 verschijnen om levensgevaarlijke situaties voor de actievoerders zelf en andere weggebruikers tot een minimum te beperken. Maar nogmaals de oproep: doe het niet. Je brengt niet alleen jezelf in gevaar, maar ook andere weggebruikers.

Als het zo gevaarlijk is en XR zegt het toch te doen, waarom wordt de weg dan niet bij voorbaat afgezet?

De snelweg is géén demonstratielocatie. Daar is de driehoek heel duidelijk over. Er zijn in Amsterdam dit jaar al ruim 1600 demonstraties geweest en een demonstratie wordt vrijwel nooit verboden. Wel zijn er soms voorwaarden om alles in goede banen te kunnen leiden. In november was er een weekend met ruim 20 demonstraties. Wat als al die organisatoren op de ring willen?

De driehoek, en dus ook politie, kijkt altijd of een demonstratie veilig plaats kan vinden zonder dat de verkeersveiligheid, gezondheid of openbare orde in gevaar komt. Als dat wel het geval is – zoals in dit geval - dan kan de burgemeester een andere locatie aanwijzen op grond van de Wet op Openbare Manifestaties. In dit geval is dat de Amstelveenseweg. Maar als we nu een demonstratie faciliteren op de snelweg, hebben we dan straks ruim 1600 per jaar demonstraties op de A10? Iedereen zal begrijpen dat dat niet kan.

Tijdens (verbindende fase)

Waarom is deze demonstratie verboden en niet gefaciliteerd?

Niet voor media: woordvoering over deze vraag ligt primair bij de gemeente, maar als gezamenlijkheid benadrukt wordt en de focus vooral ligt op het eigen handelen, dan kan onderstaande antwoord gebruikt worden:

De snelweg is géén demonstratielocatie. Daar is de driehoek heel duidelijk over. Er zijn in Amsterdam dit jaar al ruim 1600 demonstraties geweest en een demonstratie wordt vrijwel nooit verboden. Wel zijn er soms voorwaarden om alles in goede banen te kunnen leiden. Als politie verrichten we veel inspanningen in aanloop en

tijdens deze demonstraties om het geluid van een organisatie te kunnen faciliteren. Maar wat als al die organisatoren vanaf nu ook op de ring willen omdat dit een locatie is die grote impact heeft en dus (meer) aandacht krijgt? Dan hebben we straks 1600 demonstraties op de ring. Iedereen zal begrijpen dat dat niet kan. Los van bovenstaande, is de locatie uiterst ongelukkig en onwenselijk vanwege de impact op het verkeer, de stad en het naastgelegen VUmc. Ondanks dat de route voor noord- en hulpdiensten vrij is, is deze blokkade heel vervelend voor de werknemers van het ziekenhuis en natuurlijk voor de bezoekers die patiënten willen bezoeken.

Waarom wordt demonstreren op de A10 niet gefaciliteerd? De A10 is in het verleden vaker afgesloten geweest voor verkeer en dat gaat in de toekomst ook nog gebeuren (o.a.), dus waarom kan dat in dit geval niet?

Niet voor media: woordvoering over deze vraag ligt primair bij de gemeente, maar als gezamenlijkheid benadrukt wordt en de focus vooral ligt op het eigen handelen, dan kan onderstaande antwoord gebruikt worden:

We hebben tot nu toe dit jaar ruim 1600 demonstraties gehad in Amsterdam. Voor de actievoerders van vandaag is de ringweg een belangrijke locatie om aandacht te genereren voor hun geluid. Maar wat als straks andere organisaties dat ook willen? Als driehoek en dus ook politie maken we ons er hard voor om het demonstratierecht te faciliteren. Dat gebeurt dus ook ongelofelijk veel in Amsterdam. Dit jaar alleen al 1600 keer. Het demonstratierecht faciliteren gaat er ook om dat je demonstreren voor **iedereen** mogelijk maakt. Daarbij is door de driehoek de lijn getrokken dat de snelweg geen demonstratielocatie is. Want wat als al die andere organisatoren ook willen demonstreren op de ring? Iedereen zal begrijpen dat dat niet kan.

Hoe moeten we dit zien in het licht van de aanstaande feestelijkheden in 2025 als de ring langere tijd dichtgaat?

Niet voor media: woordvoering over deze vraag ligt primair bij de gemeente, maar als gezamenlijkheid benadrukt wordt en de focus vooral ligt op het eigen handelen, dan kan onderstaande antwoord gebruikt worden:

De viering van 750 jaar Amsterdam is een grootste en unieke gebeurtenis waar de gemeente organisator van is, niet de politie. Als politie kijken we natuurlijk mee hoe we het afsluiten van de ring in juni 2025 zo soepel mogelijk kunnen laten verlopen. Dat kost tijd, en ruim 1,5 jaar van tevoren hebben we die tijd. Bij een demonstratie is die tijd er niet. Daarnaast is het zo dat we alleen dit jaar al 1600 keer dit jaar een demonstratie hebben gehad in Amsterdam, dus als het gaat over het faciliteren van een demonstratie op de ring, dan wordt er natuurlijk breder gekeken dan alleen de wens van één organisator. Want wat als we straks 1600 organisatoren hebben die op de ring willen demonstreren? Iedereen begrijpt dat dat niet kan.

Deze demonstratie is verboden, jullie proberen echter niet te voorkomen dat er mensen naar de A10 gaan en mensen worden nu zelfs gefaciliteerd om veilig de A10 op te komen? Hoe kan dat?

Het gebied bij de A10 is te groot voor ons als politie om hermetisch af te sluiten. Als we als politie een onbegrensd beroep konden doen op bijstand uit andere eenheden, dan zou zo'n afzet-operatie op papier wellicht nog tot de mogelijkheden behoren, maar de realiteit is dat het een dag later oud & nieuw is. Dat is een avond en nacht waarvan heel veel politie wordt ingezet om de samenleving op een ander front van dienst te zijn, namelijk het feestelijk en ordelijk laten verlopen van de jaarwisseling. Eén van de grootste klussen van het jaar. Daarnaast kunnen actievoerders ook besluiten om al rijdend tussen het gewone verkeer - met alle risico's van dien - een blokkade te starten. De weg preventief afsluiten was geen optie, daarvoor is de impact op de stad simpelweg veel te groot. Maar nu er daadwerkelijk actievoerders zijn die de onveilige en onverantwoorde beslissing hebben genomen om wel de A10 te betreden, pakken wij als politie natuurlijk wel onze rol om, samen met Rijkswaterstaat, de veiligheid van de actievoerders en andere weggebruikers te waarborgen. De veiligheid van deze mensen waarborgen is iets anders dan een verboden demonstratie alsnog faciliteren. Ons optreden is er dan ook op gericht om contact te maken met de actievoerders en hen te informeren dat het niet de bedoeling is dat zij hier zijn. Dit doen we op dit moment op vreedzame wijze en we doen een dringend beroep op de actievoerders om de snelweg rustig te verlaten.

Waarom wordt niet iedereen die op de A10 komt meteen aangehouden/verwijderd, de demonstratie is immers verboden?

Ons optreden is er in eerste instantie op gericht om contact te maken met de actievoerders zodat zij de keuze hebben om de A10 op eigen gelegenheid te verlaten. We willen dit graag vreedzaam doen en we roepen de actievoerders op om hier gehoor aan te geven.

Jullie nemen wel spullen in beslag van actievoerders, maar laten ze vervolgens gewoon de ring oplopen. Hoe kan dat voor een verboden demonstratie?

Het is voor ons als politie niet mogelijk om te voorkomen dat mensen de A10 betreden. Het gebied is te groot om

hermetisch af te sluiten. Ons optreden is erop gericht om contact te maken met actievoerders om hen erop te wijzen dat ze de snelweg niet opgaan en als zij dit toch doen, om aan te geven dat wij de blokkade met hen tot een vreedzaam einde willen brengen. Juist vanwege ons doel om dit vreedzaam te doen, willen we de organisatie de gelegenheid geven om hun blokkade zelf te beëindigen. Wel stellen wij aan de voorkant grenzen aan de spullen die zij meenemen, want spullen die een langdurig verblijf op de A10 mogelijk maken zoals tenten, willen we niet op de snelweg hebben.

De politie werkt informatie-gestuurd, jullie moeten dus hebben geweten dat er toch mensen naar de A10 zouden gaan, hoe kan het dan dat op de dag zelf alles toch zo chaotisch lijkt te verlopen? Zijn jullie hier niet goed op voorbereid?

We hebben er vooraf rekening mee gehouden dat er toch actievoerders de A10 zouden betreden. De snelweg vooraf afsluiten is echter geen optie geweest omdat we dan een verboden demonstratie toch faciliteren. De impact op de stad, nood- en hulpdiensten, en medewerkers en bezoekers van het naastgelegen VUmc is bovendien veel te groot. Er is daarnaast een dringend beroep gedaan op de actievoerders om de A10 niet te blokkeren. Wij hebben gehoopt dat zij hier gehoor aan zouden geven. Uiteraard monitorden wij de situatie op de voet en hebben we samen met Rijkswaterstaat direct maatregelen genomen t.b.v. de veiligheid van de actievoerders en andere weggebruikers.

Wat betekent deze inzet voor de politieorganisatie? Hebben jullie nog genoeg mensen in dienst om Oud & Nieuw ook veilig te laten verlopen?

Voor de politie is het een jaar geweest waarin er veel van onze mensen is gevraagd. Wij staan er als de samenleving daarom vraagt, dat is onze kracht. Oud & Nieuw is een jaarlijkse gebeurtenis waar we lang van tevoren op plannen. Het is een avond en nacht die veel van ons als organisatie vraagt, maar we zijn er klaar voor. Ook voor deze inzet hebben we, mede met bijstand van andere eenheden, voldoende mensen op de been kunnen krijgen om de veiligheid te waarborgen en de actie hopelijk vreedzaam tot een einde te brengen. Maar een inzet als deze betekent wel dat de politiemensen die hier vandaag zijn, iets anders niet kunnen doen. Denk aan het opnemen van een aangifte of het afleggen van een huisbezoek bij een kwetsbare bewoner uit de wijk.

Wat maakt dit optreden bijzonder/lastig?

Als politie willen we deze – verboden – actie graag vreedzaam beëindigen, in goed overleg met de actievoerders. Maar daar dat kunnen we niet alleen, daar hebben we de actievoerders bij nodig. Dus we willen vooral de oproep doen om de A10 zelfstandig te verlaten.

Normaliter deelt de politie niet ontzettend veel informatie over demonstratie, nu maken jullie zelfs stories op Instagram en houden jullie een liveblog bij. Hoezo dit grote verschil?

We vinden het als politie belangrijk om transparant te zijn. In media is niet zelden kritiek te lezen op het handelen van de politie bij onder meer demonstraties. Natuurlijk gaat niet altijd alles perfect, maar als politie staan we ervoor dat we professioneel, verbindend en zo vreedzaam als mogelijk te werk gaan. We vinden het belangrijk om dat te laten zien.

De demonstratie is verboden, maar inmiddels zitten hier al urenlang honderden mensen op de A10. De hele stad loopt vast en veel mensen zijn boos. Dit kan toch gewoon niet?

De demonstratie is inderdaad verboden, iets waar de organisatie van deze blokkade ondanks alle veiligheidsrisico's voor henzelf en anderen geen gehoor aan heeft gegeven. Als politie hebben wij ervoor gezorgd dat er een veilige situatie is gecreëerd op de A10 en we zijn direct in verbinding getreden met de actievoerders om de blokkade op een vreedzame manier te beëindigen. Zoals je ziet heeft dat er nog niet toe geleid dat de actievoerders zijn vertrokken. Dit betekent dat de Amsterdamse driehoek, de burgemeester, hoofdofficier en politiechef, aan zet zijn om te bepalen hoe de blokkade alsnog beëindigd gaat worden. Dat lijkt misschien eenvoudig, maar er zijn vandaag ook kinderen aanwezig en dat vraagt extra zorgvuldigheid in het nemen van beslissingen. Als politie hebben we weliswaar de geweldsmiddelen om mensen in theorie snel weg te krijgen van een snelweg, maar juist vanwege de aanwezigheid van kinderen kunnen we niet genoeg benadrukken dat we deze blokkade vreedzaam willen beëindigen. Hoe dat precies zal gebeuren is nu onderwerp van gesprek bij de driehoek.

Er bevinden zich ook kinderen op de snelweg, gaan jullie daar een Veilig Thuis melding van maken?

Dat is niet de insteek van vandaag, waarbij wel gezegd moet worden dat het in onze ogen totaal onverantwoord is om kinderen mee te nemen naar een verboden demonstratie op de snelweg. Daarnaast is het zo dat elke

politieman- of vrouw een melding bij Veilig Thuis mag en kan doen als er in zijn of haar ogen sprake is van een onveilige situatie voor een kind.

Tijdens (ontruimende fase)

Er wordt al een behoorlijke tijd omgeroepen door de politie dat de actievoerders de A10 moeten verlaten, alleen niemand luistert hiernaar. Waarom krijgen de actievoerders zoveel tijd om te vertrekken?

We willen dat voor de actievoerders heel duidelijk is dat we deze blokkade vreedzaam willen beëindigen. De actievoerders hebben daar zelf een rol in. In beeldvorming wordt nogal eens de indruk gewekt dat de politie 'zo maar' geweld toepast bij demonstraties, maar wij vinden het belangrijk om te laten zien dat de actievoerders zeer ruim de tijd wordt geboden om hun actie te staken. Het feit dat er ook kinderen aanwezig zijn speelt hier natuurlijk in mee. We blijven logischerwijs niet oneindig omroepen, want als we merken dat dit geen enkel effect heeft, dan gaan we naar een andere fase.

Komt de ME dan om alles te ontruimen?

Onze Mobiele Eenheid is vandaag aanwezig om, als de actievoerders hun blokkade zelf weigeren te beëindigen, daarbij te helpen. Bij de Mobiele Eenheid wordt in media snel gedacht aan de politie die mensen met geweld ergens weg proberen te krijgen, maar dat ligt veel genuanceerder. Als het echt niet anders kan, dan kan de ME-optreden door geweld toe te passen, maar dit is totaal niet de insteek van vandaag. Dit is een actiegroep die zich niet gewelddadig naar de politie opstelt, dus dat maakt dat we een andere situatie hebben dan wanneer de Mobiele Eenheid bekogeld wordt met vuurwerk door relschepers. Ons doel vandaag is om de blokkade met de actievoerders op een vreedzame manier te beëindigen. Als de actievoerders weigeren om hier op enige manier gehoor aan te geven, dan zullen we overgaan naar manieren om hen te helpen om van de snelweg af te komen. Dat kan bijvoorbeeld door hen op te tillen.

Er worden zwarte schermen geplaatst op de A10 om de actievoerders af te schermen, waarom is dit? Dit komt heel geheimzinnig over.

Uit eerdere ervaringen met blokkades hebben we als politie gezien dat actievoerders die geen zicht hadden op omstanders en/of camera's van media, rustig meewerkten met de politie, waardoor hun actie vreedzaam beëindigd kon worden. Actievoerders die zagen dat zij aangemoedigd of gefilmd werden, vertoonden gedrag waardoor het voor de politie niet mogelijk was om altijd vreedzaam te werken. Dit betekende bijvoorbeeld dat actievoerders al tillend, slepend of duwend afgevoerd moesten worden. Wij willen benadrukken dat we deze verboden demonstratie veilig en vreedzaam tot een goed einde willen brengen, en als we dat mogelijk kunnen maken door actievoerders het zicht te ontnemen, dan doen we dat. We willen weliswaar zo transparant mogelijk werken, maar vinden het nog belangrijker dat duidelijk is dat de politie dit vreedzaam wil beëindigen.

Worden de actievoerders dan aangehouden en zo ja, waarvoor?

Het is überhaupt strafbaar om je op de snelweg te begeven op deze manier, maar de actievoerders van vandaag die langdurig weigeren om zelf te vetrekken, worden aangehouden voor het overtreden van de WOM.

Wat gaat er met hen gebeuren?

Wij hebben als politie opgetreden door actievoerders die langdurig weigerden te vetrekken aan te houden. Daarmee halen wij hen weg van de A10 en het is aan de officier van justitie om te bepalen wat er verder zal gebeuren. *Niet voor media, maar ter info: verdere woordvoering hierover ligt bij het OM en*

5.2.1

5.2.1

5.1.2,e

heeft

een verdere woordvoeringslijn in voorbereiding.

Er gaan beelden rond waarop te zien is dat de politie hardhandig omgaat met actievoerders. Hoe zit dat?

Als politie is ons optreden er urenlang op gericht geweest om de actievoerders aan te sporen om op eigen beweging te vertrekken, zodat we de blokkade vreedzaam konden beëindigen. Dat is namelijk ons doel geweest van vandaag, om vreedzaam met actievoerders de blokkade te beëindigen. Als actievoerders langdurig blijven weigeren om hier gehoor aan te geven, dan komt er een punt waarop wij als politie actievoerders gaan helpen. Actievoerders die niet meewerken, worden hierbij opgetild. Het is een fysiek zware klus voor de politiemannen (en vrouwen) om volwassen mensen die niet meewerken te verplaatsen. Dat dit ook een keer tot hardhandigheid leidt, is niet geheel uit te sluiten. Waarbij we echt willen benadrukken dat de actievoerders zélf urenlang de keuze hebben gehad om vreedzaam te vetrekken. We zijn niet de thuiszorg; als je niet door agenten van het wegdek getild wilt worden, dan heb je de keuze om zelf mee te werken.